

Zapošljavanje i rad osoba s invaliditetom

Kratki sadržaj:

Uvod.....	2
Općenito o pravima osoba s invaliditetom sukladno Zakonu o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom.....	3
Pravo na prednost pri zapošljavanju.....	5
Obveza zapošljavanja osobe s invaliditetom.....	7
Profesionalna rehabilitacija.....	9
Poticaji pri zapošljavanju osoba s invaliditetom.....	13

Uvod

Pored Zakona o radu i drugih standardnih propisa primjenjivih prilikom rada radnika, zapošljavanje i rad osoba s invaliditetom dodatno je regulirano i Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom ("Narodne novine" br. 157/13., 152/14., 39/18., 32/20.).

Predmetnim Zakonom propisuju se određena prava osoba s invaliditetom pri (samo) zapošljavanju, a koja se, među ostalim, očituju u:

- pravu na prednost pri zapošljavanju kod određenih poslodavaca;
- obvezi pojedinih poslodavaca koji zapošljavaju više od 20 radnika da zaposle određeni broj osoba s invaliditetom
- pravu na odgovarajuću prilagodbu radnog mjesta za osobu s invaliditetom od strane poslodavca;
- pravu na profesionalnu rehabilitaciju;
- pravu poslodavaca na ostvarivanje određenih poticaja zbog zapošljavanja osobe s invaliditetom;

Ova brošura izrađena je u cilju lakšeg pregleda i bolje informiranosti osoba s invaliditetom o njihovim pravima na tržištu rada, a sve sukladno odredbama Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom ("Narodne novine" br. 157/13., 152/14., 39/18., 32/20.) i primjenjivih podzakonskih propisa.

U nastavku teksta, detaljnije se razrađuju pojedina takva prava.

Izradio:

Alen Lučić, mag.iur.

Općenito o pravima osoba s invaliditetom sukladno Zakonu o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom

Tko se smatra osobom s invaliditetom sukladno Zakonu o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom ("Narodne novine" br. 157/13., 152/14., 39/18., 32/20.)?

Osoba s invaliditetom je

- osoba koja ima dugotrajna tjelesna, mentalna, intelektualna ili osjetilna oštećenja koja u međudjelovanju s različitim preprekama mogu sprječavati njezino puno i učinkovito sudjelovanje u društvu na ravnopravnoj osnovi s drugima.

Jednako tako, Zakon definira **osobu s invaliditetom s preostalom radnom sposobnosti** kao:

- osobu čiji invaliditet u odnosu na sposobnosti osobe bez invaliditeta jednake ili slične životne dobi, jednake ili slične naobrazbe, u jednakim ili sličnim uvjetima rada, na jednakim ili sličnim poslovima ima za posljedicu smanjenu mogućnost radno se osposobiti i zaposliti. Iznimno, osobom s invaliditetom s preostalom radnom sposobnosti smatra se i osoba s invaliditetom čiji je radni učinak u granicama očekivanog, ali se na temelju smanjenih stvarnih i procijenjenih općih sposobnosti takve osobe ocijeni da je to u interesu očuvanja njezinih tjelesnih, osjetilnih i mentalnih sposobnosti.¹

Na koji se način se osobe s invaliditetom mogu zapošljavati²?

Osobe s invaliditetom mogu se zaposliti na **otvorenom tržištu rada** ili pod **posebnim uvjetima**, uz obvezu osiguranja razumne prilagodbe od strane poslodavca.

Razumnu prilagodbu od strane poslodavca Zakon definira kao potrebnu i odgovarajuću prilagodbu i podešavanja, koja ne predstavljaju nerazmjerno ili neprimjereno opterećenje, da bi se u pojedinačnom slučaju, tamo gdje je to potrebno, osobama s invaliditetom osiguralo zapošljavanje i rad na ravnopravnoj osnovi s drugima.

Poslodavac je takvu prilagodbu dužan osigurati u odnosu na radno mjesto, uvjete i organizaciju rada te prilikom provedbe testiranja i/ili intervjua u okviru natječajnog postupka.

Na **otvorenom tržištu** rada osoba s invaliditetom može se zaposliti:

¹ Članak 3. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom ("Narodne novine" br. 157/13., 152/14., 39/18., 32/20.)

² Članak 7. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom ("Narodne novine" br. 157/13., 152/14., 39/18., 32/20.)

- i) bez korištenja financijske potpore ili stručne podrške jer je u cijelosti osposobljena za rad na određenom radnom mjestu u odnosu na njezin invaliditet i utvrđenu preostalu radnu sposobnost (zapošljavanje bez potpore ili podrške);
- ii) uz korištenje određene financijske potpore, radi prevladavanja teškoća vezanih uz njezin invaliditet, što je utvrđeno nalazom i mišljenjem centra za profesionalnu rehabilitaciju (zapošljavanje uz potporu);
- iii) uz korištenje određene stručne podrške, radi prevladavanja teškoća vezanih uz njezin invaliditet, što je utvrđeno nalazom i mišljenjem centra za profesionalnu rehabilitaciju (zapošljavanje uz podršku);
- iv) uz korištenje određene financijske potpore i stručne podrške, radi prevladavanja teškoća vezanih uz njezin invaliditet, što je utvrđeno nalazom i mišljenjem centra za profesionalnu rehabilitaciju (zapošljavanje uz potporu i podršku).

Pod **posebnim uvjetima** zapošljavanja osoba s invaliditetom može se zaposliti:

- i) u ustanovi ili trgovačkom društvu osnovanom radi zapošljavanja osoba s invaliditetom koje se ne mogu zaposliti na otvorenom tržištu rada (u daljnjem tekstu: integrativna radionica) temeljem nalaza i mišljenja centra za profesionalnu rehabilitaciju
- ii) u ustanovi ili trgovačkom društvu osnovanom radi zapošljavanja osoba s invaliditetom koje se ne mogu zaposliti u integrativnoj radionici (u daljnjem tekstu: zaštitna radionica) temeljem nalaza i mišljenja centra za profesionalnu rehabilitaciju.

PRAVO NA PREDNOST PRI ZAPOŠLJAVANJU

Ima li osoba s invaliditetom pravo na prednost u zapošljavanju u odnosu na druge radnike?³

Ovisno o vrsti poslodavca o kojem je riječ.

Tijela državne uprave, tijela sudbene vlasti, tijela državne vlasti i druga državna tijela, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (u daljnjem tekstu: tijela javne uprave) te javne službe, javne ustanove, izvanproračunski i proračunski fondovi, pravne osobe u vlasništvu ili u pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravne osobe s javnim ovlastima dužni su prilikom zapošljavanja osobi s invaliditetom **dati prednost** pod jednakim uvjetima.

Navedeno vrijedi i ako je riječ o popunjavanju slobodnih radnih mjesta internim oglasom poslodavca⁴.

S tim u vezi, da bi ostvarila pravo prednosti pri zapošljavanju, osoba s invaliditetom dužna je u prijavi, odnosno ponudi na javni natječaj ili oglas pozvati se na to pravo te priložiti sve dokaze o ispunjavanju traženih uvjeta, kao i dokaz o invaliditetu. Dokazom o invaliditetu smatraju se javne isprave o invaliditetu na temelju kojih se osoba može upisati u očevidnik zaposlenih osoba s invaliditetom.

Međutim, prednost pri zapošljavanju **ne mogu** ostvariti osobe s invaliditetom kojima je radni odnos kod posljednjeg poslodavca prestao krivnjom radnika ili im je služba neposredno prije prijave na javni natječaj ili oglas prestala temeljem izvršnog rješenja o:

- prestanku službe po sili zakona
- otkazu službe ako nisu zadovoljile na probnom radu
- izvanrednom otkazu službe.

Pod pojmom prestanka radnog odnosa kod posljednjeg poslodavca krivnjom radnika smatra se:

- otkaz ugovora o radu zbog nezadovoljavanja na probnom radu;
- otkaz ugovora o radu uvjetovan skrivljenim ponašanjem radnika i
- izvanredni otkaz ugovora o radu zbog osobito teške povrede obveze iz radnog odnosa.

Također, pravo prednosti pri zapošljavanju iz ovoga članka ne odnosi se na zapošljavanje putem mjere javnih radova.

³ Članak 9. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom ("Narodne novine" br. 157/13., 152/14., 39/18., 32/20.)

⁴ Članak 9. stavak 21. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom ("Narodne novine" br. 157/13., 152/14., 39/18., 32/20.)

Što ako smatram da mi je povrijeđeno pravo prednosti pri zapošljavanju?⁵

Poštivanje zakonskih odredbi koje se odnose na prednost osoba s invaliditetom pri zapošljavanju za tijela javne uprave nadzire upravna inspekcija, a za ostale prethodno navedene pravne osobe nadležna je inspekcija koja je po posebnim propisima ovlaštena za nadzor u vezi sa zapošljavanjem

Dakle, ako osoba s invaliditetom ne bude primljena u tijela javne uprave te smatra da joj je time povrijeđeno pravo prednosti pri zapošljavanju, ista može podnijeti žalbu na rješenje o prijemu u službu izabranog kandidata. Jednako tako, takva osoba može u roku od 30 dana od dana podnošenja žalbe podnijeti i zahtjev upravnoj inspekciji za provedbu inspeksijskog nadzora.

Upravna inspekcija obvezna je u roku od osam dana od dana primitka zahtjeva za nadzor obavijestiti donositelja rješenja o prijemu u službu (tijelo javne uprave) da je pokrenut postupak inspeksijskog nadzora radi ostvarenja prava prednosti pri zapošljavanju. Upravna inspekcija, po provedbi inspeksijskog nadzora, ovlaštena je u slučaju postojanja povrede prava prednosti pri zapošljavanju donijeti rješenje kojim će ukinuti rješenje o prijemu u službu. Protiv rješenja upravnog inspektora žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

Ako upravna inspekcija utvrdi da u postupku prijma nije izvršena povreda prava, pisano će obavijestiti podnositelja zahtjeva za nadzor i čelnika tijela o rezultatima provedenog inspeksijskog nadzora u roku od osam dana od dana provedbe inspeksijskog nadzora.

⁵ Članak 9. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom ("Narodne novine" br. 157/13., 152/14., 39/18., 32/20.)

OBVEZA ZAPOŠLJAVANJA OSOBE S INVALIDITETOM

Postoji li obveza za određene poslodavce da zaposle osobu s invaliditetom?⁶

Zakon je definirao da su određeni poslodavci koji zapošljavaju najmanje 20 radnika dužni zaposliti određeni broj osoba s invaliditetom, ovisno o ukupnom broju zaposlenih radnika i djelatnosti koju obavljaju. Takvo zapošljavanje mora biti na primjerenom radnom mjestu koje određuje poslodavac sa primjerenim radnim uvjetima.

Sukladno Pravilniku o utvrđivanju kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom ("Narodne novine" br. 75/18., 120/18., 37/20., 145/20.), (dalje u tekstu: Pravilnik o utvrđivanju kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom), kvota se određuje u visini od 3% u odnosu na ukupan broj zaposlenih kod poslodavca, neovisno o djelatnosti koju poslodavac obavlja. U slučaju da izračun kvote ne predstavlja cijeli broj, vrijednosti do 0,5% zaokružuju se na manji broj, a vrijednosti iznad 0,5% uključujući i 0,5% zaokružuju se na veći broj.⁷

Primjerice, poslodavac koji zapošljava 20 radnika dužan je zaposliti jednu osobu s invaliditetom, a sve budući da 3% od 20 iznosi 0,6 te se sukladno Pravilniku o utvrđivanju kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom 0,6 zaokružuje na veći broj, a što je 1. Ako bi poslodavac zapošljavao 40 radnika, isti bi bio dužan opet zaposliti samo jednu osobu s invaliditetom, a sve budući da 3% od 40 iznos 1,2 te se predmetni broj (budući da je prva decimala 5) zaokružuje na manji broj, a što je u predmetnom slučaju opet 1.

Poslodavac koji ne ispuni kvotu zapošljavanjem osoba s invaliditetom ili zamjenskom kvotom, dužan je mjesečno, prilikom obračuna plaća, obračunati i uplatiti novčanu naknadu u iznosu od 20% minimalne plaće za svaku osobu s invaliditetom koju je bio dužan zaposliti kako bi ispunio propisanu kvotu.⁸ Takvu naknadu poslodavac uplaćuje u korist uplatnog računa propisanog provedbenim propisima o načinu uplaćivanja prihoda proračuna, doprinosa za obvezna osiguranja te prihoda za financiranje drugih javnih potreba koje donosi ministar financija.

Na koje poslodavce se ne odnosi obveza zapošljavanja osoba s invaliditetom, neovisno o broju zaposlenih radnika?

Sukladno Zakonu, obveza zapošljavanja osoba s invaliditetom ne postoji u odnosu na sljedeće poslodavce:

- i) predstavništva stranih osoba
- ii) strana diplomatska i konzularna predstavništva
- iii) integrativne radionice i zaštitne radionice

⁶ Članak 8. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom ("Narodne novine" br. 157/13., 152/14., 39/18., 32/20.)

⁷ Članak 5. Pravilnika o utvrđivanju kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom ("Narodne novine" br. 75/18., 120/18., 37/20., 145/20.)

⁸ Članak 14. Pravilnika o utvrđivanju kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom ("Narodne novine" br. 75/18., 120/18., 37/20., 145/20.)

- iv) poslodavce u sektoru proizvodnje tekstila, odjeće, kože, drva i namještaja i
- v) novoosnovane poslodavce⁹.

Što je s poslodavcima koji nemaju obvezu kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom, a ipak imaju zaposlene osobe s invaliditetom te poslodavcima koji zapošljavaju veći broj radnika s invaliditetom nego što je to određeno kvotom?

Takvi poslodavci mogu ostvariti pravo na određenu novčanu nagradu.

Novčana nagrada iznosi 30% minimalne plaće mjesečno za svaku osobu s invaliditetom koja predstavlja višak u odnosu na propisanu kvotu, pod uvjetom da je ista upisana u očevidnik zaposlenih osoba s invaliditetom. Poslodavac može ostvariti novčanu nagradu za razdoblje od najduže 12 mjeseci kontinuirano za svaku osobu s invaliditetom koju zapošljava izvan kvote. Pravo na novčanu nagradu ne može ostvariti poslodavac koji ima nepodmirene novčane obveze prema državi ili radnicima po bilo kojoj osnovi.

Pravo na novčanu nagradu ne može ostvariti:

- i) na svoje ime osoba s invaliditetom koja se samozapošljava¹⁰;
- ii) zaštitne radionice i integrativne radionice;
- iii) tijela državne uprave, tijela sudbene vlasti, tijela državne vlasti i druga državna tijela;
- iv) tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, javne službe, javne ustanove;
- v) izvanproračunski i proračunski fondovi;
- vi) pravne osobe u vlasništvu ili u pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske;
- vii) pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravne osobe s javnim ovlastima;

⁹ Odredbom članka 8. stavak 3. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom ("Narodne novine" br. 157/13., 152/14., 39/18., 32/20.) propisano je da su novoosnovani poslodavci oslobođeni kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom u razdoblju od 24 mjeseca od dana upisa u odgovarajući registar odnosno dana ustrojavanja prema posebnom propisu;

¹⁰ Članak 16. Pravilnika o utvrđivanju kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom ("Narodne novine" br. 75/18., 120/18., 37/20., 145/20.)

PROFESIONALNA REHABILITACIJA¹¹

Tko ostvaruje pravo na profesionalnu rehabilitaciju?

Pravo na profesionalnu rehabilitaciju može ostvariti osoba kojoj je prema posebnom propisu utvrđen status osobe s invaliditetom te time ispunjava uvjete za upis u očevidnik zaposlenih osoba s invaliditetom.

O pravu na profesionalnu rehabilitaciju nezaposlenih osoba s invaliditetom odlučuje rješenjem u prvom stupnju regionalna odnosno područna ustrojstvena jedinica Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u kojoj je nezaposlena osoba s invaliditetom prijavljena kao nezaposlena.

Postupak za ostvarivanje prava na profesionalnu rehabilitaciju pokreće se na zahtjev osobe s invaliditetom ili njezina zakonskog zastupnika. Zahtjevu se prilaže dokaz o invaliditetu na temelju kojega se osoba može upisati u očevidnik zaposlenih osoba s invaliditetom.¹²

Što je očevidnik zaposlenih osoba s invaliditetom i tko ima pravo biti upisan u njega?

Očevidnik zaposlenih osoba s invaliditetom sadrži podatke o osobama s invaliditetom koje su prijavljene na mirovinsko osiguranje u skladu s propisima o mirovinskom osiguranju i koje ispunjavaju sve uvjete propisane Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja očevidnika zaposlenih osoba s invaliditetom ("Narodne novine" br. 75/18.), (dalje u tekstu: Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja očevidnika zaposlenih osoba s invaliditetom).¹³

Očevidnik zaposlenih osoba s invaliditetom vodi Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, i to na temelju prijave poslodavca koji zapošljava osobu s invaliditetom.¹⁴

U očevidnik se upisuju osobe s invaliditetom koje su prijavljene na mirovinsko osiguranje na temelju radnog odnosa, odnosno samostalnog obavljanja djelatnosti, a kojima je:¹⁵

- i) priznat status osobe ometene u psihofizičkom razvoju prema propisima o socijalnoj skrbi te u skladu s odredbama Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja očevidnika zaposlenih osoba s invaliditetom;

¹¹ Članak 4. i 5. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom ("Narodne novine" br. 157/13., 152/14., 39/18., 32/20.)

¹² Članak 5. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom ("Narodne novine" br. 157/13., 152/14., 39/18., 32/20.)

¹³ Članak 2. Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja očevidnika zaposlenih osoba s invaliditetom ("Narodne novine" br. 75/18.)

¹⁴ Članak 13. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom ("Narodne novine" br. 157/13., 152/14., 39/18., 32/20.)

¹⁵ Vidi članak 4. Pravilnika o očevidniku - hoćemo li u tekst ubacivati stavak 2 i stavak 3., a koji detaljnije uređuju kategorije pod i) i iv). Za sad sam dodao ovaj crveni tekst pa se nadam da se time pokrивamo jer mi nema smisla da sve to pišemo, onda sam mogao kopirati i zakon.

- ii) priznat status invalida rada prema propisima o mirovinskom osiguranju;
- iii) priznat status invalidne osobe sa stažem osiguranja s povećanim trajanjem prema propisima o mirovinskom osiguranju;
- iv) priznat status osobe s utvrđenim tjelesnim oštećenjem prema propisima o mirovinskom osiguranju te u skladu s odredbama Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja očevidnika zaposlenih osoba s invaliditetom;
- v) priznat status hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata prema propisima o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji;
- vi) priznat status vojnog, odnosno civilnog invalida rata prema propisima o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata;
- vii) priznat status učenika s teškoćama u razvoju prema propisima o odgojno-obrazovnoj skrbi;
- viii) priznat invaliditet i smanjena radna sposobnost na temelju rješenja ureda državne uprave nadležnog za socijalnu skrb, a starije su od 21 godine;
- ix) priznato pravo na profesionalnu rehabilitaciju prema propisima koji su bili na snazi do početka obavljanja poslova vještačenja sukladno odredbama Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom («Narodne novine«, broj 157/13);
- x) priznato pravo na radno prilagođavanje prema propisima koji su bili na snazi do početka obavljanja poslova vještačenja sukladno odredbama Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom («Narodne novine«, broj 157/13);
- xi) priznat status osobe s invaliditetom prema propisima drugih država članica Europske unije;
- xii) priznata neposredna opasnost od nastanka invalidnosti prema propisima o mirovinskom osiguranju, s datumom prije 1. 1. 1999. godine;
- xiii) utvrđen invaliditet u odnosu na rad, sa stupnjem poteškoća i prepreka od 1 do 4, temeljem uvjerenja Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, a sukladno prethodno pribavljenom nalazu i mišljenju centra za profesionalnu rehabilitaciju.

Što zapravo uključuje pravo osobe s invaliditetom na profesionalnu rehabilitaciju?

Pravo na profesionalnu rehabilitaciju je pravo osobe s invaliditetom na korištenje usluga centra za profesionalnu rehabilitaciju.

Osoba s invaliditetom ima pravo na profesionalnu rehabilitaciju po općim programima, a ako je to potrebno zbog vrste i težine invaliditeta ili uspješnosti rehabilitacijskog procesa i u posebnim školama i ustanovama za profesionalnu rehabilitaciju, po prilagođenim ili posebnim programima.

Profesionalnu rehabilitaciju osoba s invaliditetom organizira i izvodi centar za profesionalnu rehabilitaciju samostalno ili u suradnji sa srednjoškolskom ustanovom ili drugom pravnom osobom koja ispunjava uvjete za osposobljavanje propisane važećim zakonskim propisima.¹⁶

¹⁶ Članak 4. stavak 5. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom ("Narodne novine" br. 157/13., 152/14., 39/18., 32/20.)

Kakve usluge obuhvaća profesionalna rehabilitacija?

Profesionalna rehabilitacija obuhvaća usluge koje uključuju sljedeće mjere i aktivnosti:

- sudjelovanje u utvrđivanju preostalih radnih i općih sposobnosti;
- profesionalno informiranje, savjetovanje i procjenu profesionalnih mogućnosti;
- analizu tržišta rada, mogućnosti zapošljavanja i uključivanja u rad;
- procjenu mogućnosti izvođenja, razvoja i usavršavanja programa profesionalnog osposobljavanja;
- radno osposobljavanje, obrazovanje i programe održavanja i usavršavanja radnih i radno-socijalnih vještina i sposobnosti u razdoblju do zapošljavanja;
- informiranje i savjetovanje o mogućnostima koje asistivna tehnologija pruža u učenju i radu;
- pojedinačne i skupne programe za unapređenje radno-socijalne uključenosti u zajednicu;
- informiranje i savjetovanje o primjeni različitih učinkovitih tehnika u učenju i radu;
- razvoj motivacije i osposobljavanje osobe s invaliditetom u korištenju odabrane tehnologije;
- tehničku pomoć i podršku u provedbi usluga profesionalne rehabilitacije, praćenje i procjenu rezultata profesionalne rehabilitacije;
- informiranje i podršku u izvorima financiranja.¹⁷

Riječ je o mjerama i aktivnosti koje se izvode s ciljem da se osobu s invaliditetom osposobi za prikladan posao, da se ista zaposli, odnosno zadrži posao i u njemu napreduje te da se profesionalno razvija.¹⁸

Tko financira profesionalnu rehabilitaciju?

Financiranje profesionalne rehabilitacije ovisi o tome tko je naručitelj takve usluge.

Sukladno Zakonu, naručitelj usluge profesionalne rehabilitacije može biti:

- Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje;
- Hrvatski zavod za zapošljavanje;
- Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje;
- Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom;
- ministarstvo nadležno za socijalnu politiku putem centara za socijalnu skrb;
- osiguravajuće društvo;
- poslodavac;
- jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave;
- privatni naručitelj (osoba s invaliditetom, zakonski zastupnik).

¹⁷ Članak 4. stavak 4. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom ("Narodne novine" br. 157/13., 152/14., 39/18., 32/20.)

¹⁸ Članak 7. stavak 2. Pravilnika o profesionalnoj rehabilitaciji i centrima za profesionalnu rehabilitaciju osoba s invaliditetom ("Narodne novine" br. 75/18., 145/20.);

Profesionalnu rehabilitaciju može naručiti i financirati jedan ili više naručitelja usluge¹⁹

Naručitelj usluge koji je priznao ostvarivanje prava na profesionalnu rehabilitaciju o svome trošku, dužan je osobi s invaliditetom osigurati novčana primanja, troškove prijevoza, te troškove smještaja i prehrane ako se profesionalna rehabilitacija provodi izvan mjesta prebivališta, a ne može se osigurati stalni prijevoz od mjesta stanovanja do mjesta gdje se obavlja profesionalna rehabilitacija.²⁰

¹⁹ Članak 6. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom ("Narodne novine" br. 157/13., 152/14., 39/18., 32/20.)

²⁰ Članak 16. Pravilnika o profesionalnoj rehabilitaciji i centrima za profesionalnu rehabilitaciju osoba s invaliditetom ("Narodne novine" br. 75/18., 145/20.)

POTICAJI PRI ZAPOŠLJAVANJU OSOBA S INVALIDITETOM

Čemu služe poticaji pri zapošljavanju osoba s invaliditetom?

Svrha poticaja jest motivirati poslodavce na zapošljavanje osoba s invaliditetom, u određenoj mjeri osigurati razumnu prilagodbu radnog mjesta i lakši pristup svijetu rada²¹ te osobama s invaliditetom koje se samozapošljavaju pružiti odgovarajuću potporu i sigurnost.

Tko može ostvariti poticaje pri zapošljavanju osoba s invaliditetom?

Poslodavci koji zapošljavaju osobe s invaliditetom, kao i osobe s invaliditetom koje se samozapošljavaju mogu ostvariti određene poticaje koje osigurava Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, pod uvjetom da je osoba s invaliditetom upisana u očevidnik zaposlenih osoba s invaliditetom.²²

S druge strane, takve poticaje ne mogu ostvariti:

- tijela državne uprave;
- tijela sudbene vlasti;
- tijela državne vlasti i druga državna tijela;
- tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, javne službe, javne ustanove;
- izvanproračunski i proračunski fondovi;
- pravne osobe u vlasništvu ili u pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske;
- pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, te pravne osobe s javnim ovlastima.²³

Iznimno, tijela koja ne mogu ostvariti pravo na poticaje ipak mogu ostvariti pravo na sufinanciranje troškova prilagodbe uvjeta rada za osobu s invaliditetom i pravo na sufinanciranje troškova stručne podrške, a sve sukladno Pravilniku o poticajima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom ("Narodne novine" br. 145/20.), (dalje u tekstu: Pravilnik o poticajima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom).

Koje vrste poticaja poslodavci mogu ostvariti?

Vrsta poticaja koji se može ostvariti ovisi o tome tko je tražitelj poticaja.

Pa, tako **poslodavac koji zapošljava** osobu s invaliditetom na otvorenom tržištu rada te **osoba s invaliditetom koja se samozapošljava** može ostvariti sljedeće poticaje:

²¹ <https://zosi.hr/zavod/poticaji/>

²² Članak 29. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom ("Narodne novine" br. 157/13., 152/14., 39/18., 32/20.)

²³ Članak 2. Pravilnika o poticajima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom ("Narodne novine" br. 145/20.)

- subvenciju plaće osobe s invaliditetom;
- sufinanciranje troškova obrazovanja osobe s invaliditetom;
- sufinanciranje troškova prilagodbe radnog mjesta osobe s invaliditetom;
- sufinanciranje troškova prilagodbe uvjeta rada za osobu s invaliditetom;
- subvenciju u visini uplaćenog doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje;
- financiranje troškova stručne podrške;
- posebna sredstva za razvoj novih tehnologija i poslovnih procesa u cilju zapošljavanja i održavanja zaposlenosti osoba s invaliditetom kod poslodavaca na otvorenom tržištu rada, odnosno kod osoba s invaliditetom koje se samozapošljavaju;
- potporu za održivost samozapošljavanja osoba s invaliditetom;
- sufinanciranje troškova prijevoza osoba s invaliditetom.

Integrativna radionica može ostvariti sljedeće poticaje:

- subvenciju plaće osobe s invaliditetom;
- sufinanciranje troškova obrazovanja osobe s invaliditetom;
- sufinanciranje troškova prilagodbe uvjeta rada za osobu s invaliditetom;
- posebna sredstva za razvoj novih tehnologija i poslovnih procesa u cilju zapošljavanja i održavanja zaposlenosti u zaštitnim radionicama ili integrativnim radionicama;
- subvenciju u visini uplaćenog doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje;
- sufinanciranje troškova rada stručnih radnika i radnih instruktora u zaštitnim radionicama i integrativnim radionicama;
- sufinanciranje troškova prijevoza osoba s invaliditetom.

Zaštitna radionica može ostvariti sljedeće poticaje:

- subvenciju plaće osobe s invaliditetom;
- sufinanciranje troškova obrazovanja osobe s invaliditetom;
- sufinanciranje troškova prilagodbe uvjeta rada za osobu s invaliditetom;
- posebna sredstva za razvoj novih tehnologija i poslovnih procesa u cilju zapošljavanja i održavanja zaposlenosti u zaštitnim radionicama ili integrativnim radionicama;
- subvenciju u visini uplaćenog doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje;
- sufinanciranje troškova rada stručnih radnika i radnih instruktora u zaštitnim radionicama i integrativnim radionicama;
- sufinanciranje troškova prijevoza osoba s invaliditetom²⁴.

Jednostavniji pregled navedenog nalazi se u sljedećoj tablici²⁵:

Tablica

²⁴ Članak 5. Pravilnika o poticajima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom ("Narodne novine" br. 145/20.)

²⁵ Zelena boja označava da poslodavac ostvaruje određenu vrstu poticaja, dok crvena boja označava da poslodavac ne ostvaruje pravo na pojedini poticaj.

	<p>i) Poslodavac koji zapošljava osobu s invaliditetom na otvorenom tržištu rada</p> <p>ii) Osoba s invaliditetom koja se samozapošljava</p>	Integrativna radionica	Zaštitna radionica
Subvencija plaće osobe s invaliditetom;			
Sufinanciranje troškova obrazovanja osobe s invaliditetom;			
Sufinanciranje troškova prilagodbe radnog mjesta osobe s invaliditetom - arhitektonska prilagodba;			
Sufinanciranje troškova prilagodbe uvjeta rada za osobu s invaliditetom - tehnička prilagodba;			
Subvencija u visini uplaćenog doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje;			
Financiranje troškova stručne podrške;			
Posebna sredstva za razvoj novih tehnologija i poslovnih procesa u cilju zapošljavanja i održavanja zaposlenosti osoba s invaliditetom kod poslodavaca na otvorenom tržištu rada, odnosno kod			

osoba s invaliditetom koje se samozapošljavaju te u zaštitnim radionicama ili integrativnim radionicama;			
Potporna za održivost samozapošljavanja osoba s invaliditetom;			
Sufinanciranje troškova prijevoza osoba s invaliditetom			
Sufinanciranje troškova rada stručnih radnika i radnih instruktora u zaštitnim radionicama i integrativnim radionicama;			

O navedenim poticajima, detaljnije u nastavku:

Subvencija plaće osobe s invaliditetom

Poslodavac koji zapošljava osobu s invaliditetom na otvorenom tržištu rada, osoba s invaliditetom koja se samozapošljava te integrativna radionica i zaštitna radionica mogu ostvariti pravo na subvenciju plaće zaposlenih osoba s invaliditetom ako se nalazom i mišljenjem centra za profesionalnu rehabilitaciju (u daljnjem tekstu: nalaz i mišljenje centra) utvrdi da, unatoč prilagodbi radnog mjesta i pružanju odgovarajućih usluga stručne podrške, osoba s invaliditetom ne može postići one rezultate u obavljanju radnih zadataka koje bi na istom radnom mjestu postigao prosječni radnik bez invaliditeta.

Osnovica za izračun subvencije plaće (u daljnjem tekstu: osnovica za subvenciju) je iznos osnovice za obračun doprinosa za obvezna osiguranja zaposlene osobe s invaliditetom (bruto I plaća zaposlene osobe s invaliditetom).

Poslodavac koji zapošljava osobu s invaliditetom na otvorenom tržištu rada, odnosno osoba s invaliditetom koja se samozapošljava, integrativna radionica te zaštitna radionica, mogu za svaku zaposlenu osobu s invaliditetom ostvariti subvenciju plaće u iznosu od **10% do 70%** osnovice za subvenciju. Visinu potrebne potpore putem subvencije plaće utvrđuje centar za profesionalnu rehabilitaciju nalazom i mišljenjem.

Zaštitna radionica i integrativna radionica mogu za svaku zaposlenu osobu s invaliditetom **na zaštitnom radnom mjestu** ostvariti subvenciju plaće u iznosu od **75%** osnovice za subvenciju.

Poslodavac nema pravo na isplatu subvencije plaće za vrijeme dok je osoba s invaliditetom privremeno nesposobna za rad na teret Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje.

Radi ostvarivanja prava na subvenciju plaće, poslodavac koji zapošljava osobu s invaliditetom na otvorenom tržištu rada, odnosno osoba s invaliditetom koja se samozapošljava te integrativna radionica i zaštitna radionica mogu podnijeti Zavodu za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom zahtjev za subvenciju plaće nakon što je osoba s invaliditetom zaposlena i ako je nalazom i mišljenjem centra utvrđena potreba za potporom putem subvencije plaće.

Pravo na subvenciju plaće ostvaruje se s danom podnošenja potpunog zahtjeva. Zahtjev se mora podnijeti najkasnije u roku od 30 dana od dana isplate plaće, doprinosa, poreza i prireza za mjesec za koji se traži poticaj. Propuštanjem roka za podnošenje zahtjeva podnositelj zahtjeva gubi pravo na poticaj za traženo razdoblje.

Sufinanciranje troškova obrazovanja osobe s invaliditetom

Poslodavac koji zapošljava osobu s invaliditetom na otvorenom tržištu rada, osoba s invaliditetom koja se samozapošljava te integrativna radionica i zaštitna radionica mogu ostvariti pravo na sufinanciranje troškova obrazovanja osoba s invaliditetom za programe osposobljavanja i usavršavanja kojima se stječu nova znanja, vještine i sposobnosti potrebne za rad ili praćenje i uporabu novih tehnologija i suvremene organizacije rada, za potrebe radnog mjesta na kojem osoba s invaliditetom radi.

Pod programima **osposobljavanja** u smislu Pravilnika o poticajima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom smatraju se stjecanje teorijskog i praktičnog znanja potrebnog za obavljanje poslova jednostavnije složenosti, s težištem na praktičnom svladavanju i usvajanju potrebnih znanja i vještina radnih operacija manje složenosti.

Pod programima **usavršavanja** u smislu Pravilnika o poticajima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom smatraju se programi namijenjeni stručnjacima sa najmanje završenom srednjom naobrazbom koji proširuju stručno znanje u skladu s potrebama na tržištu rada i razvojem novih tehnologija. Programi usavršavanja jesu:

- programi za obnavljanje i dopunjavanje prethodno stečenih znanja i za stjecanje novih znanja;
- programi višega stupnja naobrazbe (produženo srednje stručno obrazovanje) koji završavaju specijalističkim ispitom (ispitom za zanimanje poslovođe, majstora ili specijaliziranog djelatnika).

Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom sufinancira troškove obrazovanja koji traju najduže 6 mjeseci, a iznimno do 12 mjeseci uz prethodno odobrenje zavoda na temelju obrazloženog zahtjeva.

Poslodavci imaju pravo na 50 % do 70 % iznosa troškova obrazovanja, a troškovi obrazovanja mogu obuhvaćati sljedeće:

1. trošak upisnine
2. trošak prijevoza osobe s invaliditetom i osobe koja joj je pratitelj ako joj je sukladno zakonskim propisima pratitelj potreban, i to u visini troškova javnog prijevoza:

- u međugradskom prijevozu ako je obrazovna ustanova u istom mjestu
- u međumjesnom prijevozu ako se obrazovna ustanova nalazi u mjestu različitom od mjesta sjedišta poslodavca.

Poslodavac koji je ostvario pravo na sufinanciranje troškova obrazovanja ne smije otkazati ugovor o radu osobi s invaliditetom koju je uputio na obrazovanje prije proteka 12 mjeseci od dana završetka obrazovanja, osim u slučaju otkaza zbog skrivljenog ponašanja radnika.

Sufinanciranje troškova prilagodbe radnog mjesta osobe s invaliditetom - arhitektonska prilagodba

Poslodavac koji zapošljava osobu s invaliditetom na otvorenom tržištu rada, odnosno osoba s invaliditetom koja se samozapošljava, a kojoj je zbog vrste i težine invaliditeta potrebno prilagoditi radno mjesto u smislu uklanjanja arhitektonskih barijera, može ostvariti pravo na sufinanciranje troškova razumne prilagodbe radnog mjesta za tu osobu.

Pravo na poticaj može se ostvariti ako je nalazom i mišljenjem centra utvrđena potreba za prilagodbu radnog mjesta, a prema planu prilagodbe radnog mjesta i uvjeta rada koji je sastavni dio nalaza i mišljenja.

Osnovica za obračun troškova prilagodbe radnog mjesta je minimalna plaća utvrđena posebnim propisom (u daljnjem tekstu: osnovica za prilagodbu).

U troškove prilagodbe radnog mjesta ubraja se i trošak izrade nalaza i mišljenja centra. Trošak prilagodbe radnog mjesta nadoknađuje se u visini stvarnih troškova prilagodbe, ali najviše do 40 osnovica za prilagodbu za jednu osobu s invaliditetom.

Poslodavac koji je ostvario pravo na sufinanciranje troškova prilagodbe radnog mjesta ne smije otkazati ugovor o radu osobi s invaliditetom za koju je ostvario ovaj poticaj prije proteka roka od 24 mjeseca od dana kada su odobrena sredstva isplaćena, osim u slučaju otkaza zbog skrivljenog ponašanja radnika.

Pravo na sufinanciranje troškova prilagodbe radnog mjesta ostvaruje se danom podnošenja potpunog zahtjeva.

Sufinanciranje troškova prilagodbe radnog mjesta osobe s invaliditetom - tehnička

prilagodba

Poslodavac koji zapošljava osobu s invaliditetom na otvorenom tržištu rada, odnosno osoba s invaliditetom koja se samozapošljava te integrativna radionica i zaštitna radionica mogu ostvariti pravo na sufinanciranje troškova razumne prilagodbe uvjeta rada za zaposlenu osobu s invaliditetom, ako joj je radi vrste i težine invaliditeta potrebno tehničkom opremom prilagoditi radno mjesto.

Pravo na poticaj može se ostvariti ako je nalazom i mišljenjem centra utvrđena potreba za prilagodbu uvjeta rada, a prema planu prilagodbe radnog mjesta i uvjeta rada koji je sastavni dio nalaza i mišljenja. Prilagodba uvjeta rada ne odnosi se na opremanje radnog mjesta koje je potrebno za obavljanje djelatnosti poslodavca, već isključivo na prilagodbu uvjeta rada u odnosu na vrstu i težinu invaliditeta zaposlene osobe s invaliditetom na konkretnom radnom mjestu.

Osnovica za obračun troškova prilagodbe uvjeta rada je minimalna plaća utvrđena posebnim propisom (u daljnjem tekstu: osnovica za prilagodbu).

U troškove prilagodbe uvjeta rada ubraja se i trošak izrade nalaza i mišljenja centra. Trošak prilagodbe uvjeta rada nadoknađuje se u visini stvarnih troškova prilagodbe, ali najviše do 40 osnovica za prilagodbu za jednu osobu s invaliditetom.

Poslodavac koji je ostvario pravo na sufinanciranje troškova prilagodbe uvjeta rada ne smije otkazati ugovor o radu osobi s invaliditetom za koju je ostvario ovaj poticaj prije protoka 24 mjeseca od dana kada su odobrena sredstva isplaćena, osim u slučaju otkaza zbog skrivljenog ponašanja radnika.

Pravo na sufinanciranje troškova prilagodbe uvjeta rada ostvaruje se danom podnošenja potpunog zahtjeva.

Subvencija u visini uplaćenog doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje

Poslodavac koji zapošljava osobu s invaliditetom na otvorenom tržištu rada, odnosno osoba s invaliditetom koja se samozapošljava te integrativna radionica i zaštitna radionica mogu ostvariti pravo na subvenciju u visini uplaćenog doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje (u daljnjem tekstu: subvencija za doprinos) za svaku zaposlenu osobu s invaliditetom, pod uvjetom da je ista upisana u očevidnik zaposlenih osoba s invaliditetom.

Osnovica za izračun subvencije za takav doprinos (u daljnjem tekstu: osnovica za subvenciju za doprinos) je obračunat i uplaćen doprinos za obvezno zdravstveno osiguranje sukladno propisima o doprinosima za obvezna osiguranja.

Poslodavac koji zapošljava osobu s invaliditetom na otvorenom tržištu rada, odnosno osoba s invaliditetom koja se samozapošljava te integrativna radionica i zaštitna radionica mogu za svaku zaposlenu osobu s invaliditetom ostvariti subvenciju za doprinos u iznosu od 75 % osnovice za subvenciju za doprinos.

Pravo na subvenciju za doprinos ostvaruje se danom podnošenja potpunog zahtjeva. Zahtjev se mora podnijeti najkasnije u roku od 30 dana od dana isplate plaće, doprinosa, poreza i prireza za mjesec za koji se traži poticaj.

Propuštanjem roka za podnošenje zahtjeva podnositelj zahtjeva gubi pravo na poticaj za traženo razdoblje.

Financiranje troškova stručne podrške

Poslodavac koji zapošljava osobu s invaliditetom na otvorenom tržištu rada, odnosno osoba s invaliditetom koja se samozapošljava može ostvariti pravo na financiranje troškova stručne podrške za zaposlenu osobu s invaliditetom ako je nalazom i mišljenjem centra utvrđena potreba stručne podrške, a prema planu individualne podrške koji je sastavni dio nalaza i mišljenja i kojim je utvrđeno trajanje, oblik, vrsta i broj sati stručne podrške.

U troškove stručne podrške ubraja se i trošak usluge procjene potrebe za provođenjem usluge stručne podrške i praćenja na određenom radnom mjestu i radnom okruženju.

Poslodavac može Zavodu za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom podnijeti zahtjev za financiranje troškova stručne podrške ako je nalazom i mišljenjem centra utvrđena potreba stručne podrške, nakon što je osoba s invaliditetom zaposlena.

Zahtjev za financiranje troškova stručne podrške poslodavac mora podnijeti najkasnije u roku od 8 dana od dana sklapanja ugovora o pružanju usluge stručne podrške s centrom za profesionalnu rehabilitaciju. Propuštanjem roka za podnošenje zahtjeva podnositelj zahtjeva gubi pravo na poticaj.

Mjesečno izvješće dostavlja se Zavodu za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom najkasnije do 10. dana u mjesecu za prethodni mjesec.

Posebna sredstva za razvoj novih tehnologija i poslovnih procesa u cilju zapošljavanja i održavanja zaposlenosti osoba s invaliditetom odnosno kod osoba s invaliditetom koje se samozapošljavaju te u zaštitnim radionicama ili integrativnim radionicama

Sukladno Pravilniku o poticajima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom, Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom može, ako ima osigurana sredstva, raspisati javne natječaje za dodjelu posebnih sredstava za razvoj novih tehnologija i poslovnih procesa u cilju zapošljavanja i održavanja zaposlenosti osoba s invaliditetom kod poslodavaca na otvorenom tržištu rada, odnosno kod osoba s invaliditetom koje se samozapošljavaju te radi održavanja zaposlenosti u zaštitnim radionicama ili integrativnim radionicama.

Potpora za održivost samozapošljavanja osoba s invaliditetom

Osoba s invaliditetom koja se samozapošljava može na svoje ime ostvariti pravo na potporu za održivost samozapošljavanja osoba s invaliditetom (u daljnjem tekstu: potpora za samozapošljavanje), pod uvjetom da je takva osoba upisana u očevidnik zaposlenih osoba s invaliditetom.

Pravilnikom o poticajima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom propisano je da se potpora za samozapošljavanje se isplaćuje u iznosu od 1.000,00 kn mjesečno.²⁶ Sukladno fiksnom tečaju, takva potpora u eurima iznosila bi **132,72 EUR**²⁷

Radi ostvarivanja prava na potporu za samozapošljavanje osoba s invaliditetom koja se samozapošljava podnosi Zavodu za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom zahtjev uz koji obvezno prilaže:

- dokaz da nema dugovanja prema državi po bilo kojoj osnovi;
- dokaz o samozapošljavanju, odnosno izvadak iz sudskog, obrtnog ili drugog odgovarajućeg registra ne stariji od 30 dana iz kojeg se može utvrditi da se radi o samozapošljavanju osobe s invaliditetom u skladu s člankom 11. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom²⁸.

Zahtjev za potporu za samozapošljavanje podnosi se na propisanom obrascu. Pravo na potporu za samozapošljavanje ostvaruje se s danom podnošenja potpunog zahtjeva.

Zahtjev se mora podnijeti najkasnije u roku od 30 dana od dana isplate plaće, doprinosa, poreza i prireza za mjesec za koji se traži poticaj. Propuštanjem roka za podnošenje zahtjeva podnositelj zahtjeva gubi pravo na poticaj za traženo razdoblje.

Sufinanciranje troškova prijevoza osoba s invaliditetom

Poslodavac koji zapošljava osobu s invaliditetom na otvorenom tržištu rada, odnosno osoba s invaliditetom koja se samozapošljava te integrativna radionica i zaštitna radionica mogu ostvariti pravo na sufinanciranje troškova prijevoza osoba s invaliditetom za potrebe dolaska na posao i odlaska s posla (u daljnjem tekstu: trošak prijevoza na radno mjesto), te za potrebe dolaska na mjesto obavljanja djelatnosti i odlaska s mjesta obavljanja djelatnosti (u daljnjem tekstu: trošak prijevoza za obavljanje djelatnosti), pod uvjetom da su osobe s invaliditetom upisane u očevidnik zaposlenih osoba s invaliditetom.

²⁶ Članak 38. stavak 2. Pravilnika o poticajima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom ("Narodne novine" br. 145/20.)

²⁷ Odluka o objavi uvođenja eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj ("Narodne novine" br. 85/22.)

²⁸ Odredba članka 11. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom ("Narodne novine" br. 157/13., 152/14., 39/18., 32/20.) glasi: *Pod samozapošljavanjem osoba s invaliditetom, u smislu ovoga Zakona, smatra se:*

- osnivanje trgovačkog društva i zapošljavanje u tom trgovačkom društvu
- osnivanje zadruga i zapošljavanje u toj zadruzi
- osnivanje udruga i zapošljavanje u toj udruzi
- obavljanje obrta
- obavljanje domaće radinosti ili sporednog zanimanja na temelju kojega je osoba osigurana na mirovinsko osiguranje
- obavljanje djelatnosti slobodnog zanimanja (profesionalne djelatnosti) te
- obavljanje djelatnosti poljoprivrede i šumarstva.

Trošak prijevoza na radno mjesto nadoknađuje se u visini stvarnih troškova prijevoza osobe s invaliditetom, i to:

- u visini iznosa mjesečne karte u međugradskom prijevozu ako je mjesto stanovanja osobe s invaliditetom isto kao mjesto rada i/ili
- u visini iznosa mjesečne karte u međumjesnom prijevozu ako je mjesto stanovanja osobe s invaliditetom različito od mjesta rada, odnosno
- za korištenje privatnog osobnog automobila, u slučaju da nema organiziranog javnog prijevoza kojim bi osoba s invaliditetom redovno dolazila na mjesto rada i odlazila sa mjesta rada, u visini iznosa od 1,00 kn (po fiksnom tečaju za euro: **0,13 EUR**)²⁹ po kilometru udaljenosti od mjesta stanovanja osobe s invaliditetom do mjesta rada (ukupna udaljenost u oba smjera).

Trošak prijevoza za obavljanje djelatnosti nadoknađuje se u visini stvarnih troškova prijevoza osobe s invaliditetom, i to:

- u visini iznosa pojedinačne karte u međugradskom prijevozu ako je mjesto rada osobe s invaliditetom isto kao mjesto obavljanja djelatnosti, ali samo u slučaju kada osoba s invaliditetom nema osiguranu mjesečnu kartu u međugradskom prijevozu za potrebe dolaska na posao i odlaska s posla i/ili
- u visini iznosa pojedinačne karte u međumjesnom prijevozu ako je mjesto rada osobe s invaliditetom različito od mjesta obavljanja djelatnosti, ali samo u slučaju kada osoba s invaliditetom nema osiguranu mjesečnu kartu u međumjesnom prijevozu za potrebe dolaska na posao i odlaska s posla, odnosno
- za korištenje službenog osobnog automobila ili korištenje privatnog osobnog automobila u službene svrhe, u slučaju da nema organiziranog javnog prijevoza kojim bi osoba s invaliditetom od mjesta rada redovno dolazila na mjesto obavljanja djelatnosti i odlazila sa mjesta obavljanja djelatnosti na mjesto rada, u visini iznosa od 0,13 EUR po kilometru udaljenosti od mjesta rada osobe s invaliditetom do mjesta obavljanja djelatnosti (ukupna udaljenost u oba smjera) ili
- u visini troškova prijevoza obračunatih od strane pružatelja usluge taksi prijevoza, u slučaju da osobi s invaliditetom zbog vrste i težine invaliditeta nije omogućeno korištenje javnog prijevoza ili ukoliko ista nije u mogućnosti koristiti službeni ili privatni osobni automobil za potrebe obavljanja djelatnosti, ali najviše do **132,72 EUR**³⁰ po zaposlenoj osobi s invaliditetom.

Pravo na sufinanciranje troškova prijevoza osoba s invaliditetom ostvaruje se danom podnošenja potpunog zahtjeva. Zahtjev se mora podnijeti najkasnije do zadnjeg dana u

²⁹ Odluka o objavi uvođenja eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj ("Narodne novine" br. 85/22.)

³⁰ Odredbom članka 41. Pravilnika o poticajima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom ("Narodne novine" br. 145/20.) propisano da je riječ o iznosu do 1.000,00 kuna. Međutim, primjenom fiksnog tečaja sukladno Odluci o objavi uvođenja eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj ("Narodne novine" br. 85/22.) u tekst je odmah unesen preračunati iznos u eurima sukladno tu trenutku sastava ovog Vodiča važećoj valuti u Republici Hrvatskoj.

mjesecu za prethodni mjesec. Propuštanjem roka za podnošenje zahtjeva podnositelj zahtjeva gubi pravo na poticaj za traženo razdoblje.

Sufinanciranje troškova rada stručnih radnika i radnih instruktora u zaštitnim radionicama i integrativnim radionicama

Sufinanciranje troškova rada stručnih radnika i radnih instruktora može se ostvariti za svakog stručnog radnika i radnog instruktora (u daljnjem tekstu: troškovi rada stručnog osoblja), i to za svakog stručnog radnika i radnog instruktora zaposlenog do minimalnog broja stručnih radnika i radnih instruktora koje integrativna radionica i zaštitna radionica moraju zaposliti sukladno odredbama Pravilnika o zaštitnim radionicama i integrativnim radionicama za zapošljavanje osoba s invaliditetom.

Integrativna radionica i zaštitna radionica ne mogu ostvariti pravo na sufinanciranje troškova rada stručnog osoblja, za stručne radnike i radne instruktore zaposlene iznad minimalnog broja propisanog odredbama Pravilnika o zaštitnim radionicama i integrativnim radionicama za zapošljavanje osoba s invaliditetom.

Osnovica za izračun troškova rada stručnog osoblja (u daljnjem tekstu: osnovica za troškove rada stručnog osoblja) je zbroj iznosa osnovice za obračun doprinosa za obvezna osiguranja zaposlene osobe (bruto I plaća zaposlene osobe) i iznosa obračunatog i uplaćenog doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje sukladno propisima o doprinosima za obvezna osiguranja, ali najviše do iznosa od 1.990,84 EUR³¹

U slučaju da je radni odnos prestao ili nastupio tijekom mjeseca, integrativna radionica i zaštitna radionica imaju pravo na sufinanciranje troškova rada stručnog osoblja za taj mjesec samo za razdoblje u kojem je radnik bio u radnom odnosu.

Integrativna radionica i zaštitna radionica mogu za svakog zaposlenog stručnog radnika ostvariti sufinanciranje troškova rada stručnog osoblja u iznosu od 100 % osnovice za troškove rada stručnog osoblja.

Jednako tako, Integrativna radionica i zaštitna radionica mogu za svakog zaposlenog radnog instruktora ostvariti sufinanciranje troškova rada stručnog osoblja i u iznosu od 50% osnovice za troškove rada stručnog osoblja. Međutim, nemaju pravo na sufinanciranje troškova rada stručnog osoblja za vrijeme dok je radnik privremeno nesposoban za rad na teret Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje

Pravo na sufinanciranje troškova rada stručnog osoblja ostvaruje se danom podnošenja potpunog zahtjeva. Zahtjev se mora podnijeti najkasnije u roku od 30 dana od dana isplate plaće, doprinosa, poreza i prireza za mjesec za koji se traži poticaj. Propuštanjem roka za podnošenje zahtjeva podnositelj zahtjeva gubi pravo na poticaj za traženo razdoblje.

³¹ Odredbom članka 44. stavak 3. Pravilnika o poticajima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom ("Narodne novine" br. 145/20.) propisano da je riječ o iznosu do 15.000,00 kuna. Međutim, primjenom fiksnog tečaja sukladno Odluci o objavi uvođenja eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj ("Narodne novine" br. 85/22.) u tekst je odmah unesen preračunati iznos u eurima sukladno tu trenutku sastava ovog Vodiča važećoj valuti u Republici Hrvatskoj.

